

“ALEKSANDR FAYNBERG HAYOTI VA IJODI”

Zaynobiddinova Durdona Nurillo qizi

Uzbekiston Davlat Jahon Tillari universiteti

Ingiliz tili ikkinchi fakulteti 2-bosqich talabasi

zaynobiddinovadurdona05@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada Aleksandr Faynbergning hayoti va ijodi tahlil qilinadi. U o'zbek va rus adabiyotiga sezilarli hissa qo'shgan shoir, tarjimon va ssenariynavis sifatida tanilgan. Maqolada Faynbergning ijodiy yo'nalishlari, she'riyatining asosiy xususiyatlari, adabiy merosi va uning o'zbek adabiyotiga qo'shgan hissasi tahlil qilinadi. Tadqiqot davomida biografik, adabiy tahlil va tarixiy yondashuv usullari qo'llanilib, shoirning asarlari va ular haqidagi ilmiy manbalar asosida xulosalar chiqariladi. Mazkur maqola Faynberg ijodini yanada chuqurroq o'rganish va uning adabiyotdagi o'rnini baholashga qaratilgan.

Kalit so'zlar: Aleksandr Faynberg, o'zbek adabiyoti, rus adabiyoti, she'riyat, tarjimonlik, ssenariynavis, badiiy tahlil, adabiy meros, poetik uslub, tarixiy yondashuv.

Annotation: This article analyzes the life and work of Alexander Feinberg. He is known as a poet, translator and screenwriter who made a significant contribution to Uzbek and Russian literature. The article analyzes Feinberg's creative directions, the main features of his poetry, his literary heritage and his contribution to Uzbek literature. During the research, biographical, literary analysis and historical approach methods are used, and conclusions are drawn based on the poet's works and scientific sources about them. This article is aimed at a deeper study of Feinberg's work and an assessment of his place in literature.

KEYWORDS: Alexander Feinberg, Uzbek literature, Russian literature, poetry, translation, screenwriter, artistic analysis, literary heritage, poetic style, historical approach.

Абстрактный: В данной статье анализируется жизнь и творчество Александра Фейнберга. Он известен как поэт, переводчик и сценарист, внесший значительный вклад в узбекскую и русскую литературу. В статье анализируются творческие направления Фейнберга, основные особенности его поэзии, литературное наследие и вклад в узбекскую литературу. В ходе исследования использованы методы биографического, литературного анализа и исторического подхода, сделаны выводы на основе произведений поэта и

научных источников о них. Данная статья направлена на более глубокое изучение творчества Файнберга и оценку его места в литературе.

Ключевые слова: *Александр Фейнберг, узбекская литература, русская литература, поэзия, перевод, киносценарий, художественный анализ, литературное наследие, поэтический стиль, исторический подход.*

KIRISH:

Aleksandr Arkadyevich Faynberg (1939–2009) — rus shoiri, tarjimon va ssenariynavis bo‘lib, O‘zbekiston xalq shoiri unvoniga sazovor bo‘lgan. Uning ijodi o‘zbek va rus adabiyotiga katta hissa qo‘shgan. Faynbergning asarlari Toshkent, Moskva va Sankt-Peterburgda nashr etilgan, shuningdek, yettita badiiy film ssenariysi muallifi sifatida ham tanilgan.

Faynberg 1939-yil 2-noyabrda Toshkentda tug‘ilgan. Ota-onasi 1937-yilda Novosibirskdan Toshkentga ko‘chib kelgan. Bolaligi Toshkentning sobiq Jukovskiy ko‘chasida o‘tgan. Yetti yillik maktabni tamomlagach, Toshkent topografik texnikumiga o‘qishga kirgan.

Aleksandr Faynberg O‘zbekiston xalq shoiri unvoniga sazovor bo‘lgan. Uning ijodi ko‘p qirrali bo‘lib, Toshkent, Moskva va Sankt-Peterburgda nashr etilgan o‘n uchta she‘riy to‘plam muallifi hisoblanadi. Shuningdek, yetti badiiy film ssenariysi va 18 ta animatsion film ssenariysi muallifi sifatida tanilgan. 2008-yilda Rossiya Prezidenti farmoni bilan Pushkin medali bilan taqdirlangan. Faynbergning ijodi O‘zbekiston she‘riyatida yorqin iz qoldirgan. Uning asarlari xalqning tarixi, madaniyati, go‘zal an‘analari, mehr-oqibat va do‘stga sadoqat kabi mavzularni o‘ziga xos tarzda aks ettirgan. Buning isboti sifatida Faynbergning o‘ndan ortiq she‘riy to‘plamlari nashr etilganligini ko‘rishimiz mumkin. Uning qalamiga mansub yettita badiiy film ssenariysi o‘ziga xosligi va hayotiyliigi bilan ajralib turadi va o‘quvchi e‘tiborini o‘ziga jalb etmay qo‘ymaydi. Shuningdek, yigirmadan ziyod multfilmlar va nasriy asarlar muallifi desak mubolag‘a bo‘lmaydi. She‘riyatining asosiy xususiyatlariga to‘xtaladigan bo‘lsak, Faynbergning she‘rlari hayot falsafasi, insoniy tuyg‘ular va jamiyat mavzularini o‘z ichiga oladi. Uning asarlari o‘zbek va rus adabiyoti o‘rtasidagi madaniy ko‘prik vazifasini o‘taydi. Aleksandr Faynbergning she‘riyati ko‘p qirrali bo‘lib, unda vaqt, tabiat va xotira kabi mavzular asosiy o‘rinni egallaydi. Shoir o‘z asarlarida metafora, jonlantirish va istehzo kabi badiiy vositalardan mohirona foydalanib, insoniy kechinmalarni chuqur ifodalaydi. Uning poetik uslubi erkin sonetlar, yashirin parallelizm va sun‘iy stilizatsiya kabi xususiyatlarga ega.

Faynberg asarlarida O'zbekiston madaniyati va milliy an'analarining aks etishi: Faynbergning ijodida O'zbekiston xalqining tarixi, madaniyati va an'analari keng yoritilgan. Uning she'rlarida xalqning go'zal an'analari, mehr-oqibat va do'stga sadoqat kabi mavzular o'ziga xos tarzda tarannum etiladi. Bu asarlar orqali shoir o'zbek xalqining boy madaniy merosini o'quvchilarga yetkazadi. Aleksandr Faynberg ikki tilli shoir sifatida o'zbek va rus adabiyoti o'rtasida madaniy ko'prik vazifasini bajargan. Uning asarlari Toshkent, Moskva va Sankt-Peterburgda nashr etilgan bo'lib, shoirning ijodi o'zbek va rus adabiyoti o'rtasidagi aloqalarni mustahkamlashda muhim rol o'ynagan. Faynbergning ijodi o'zbek va rus adabiyotlari o'rtasidagi boy aloqalarni aks ettirib, uning asarlari har ikki madaniyatning boyligini o'quvchilarga yetkazadi. Faynbergning qanchalar jonkuyar va o'z ishining ustasi ekanligini u haqida boshqa shoir va adiblar tomonidan bildirilgan iliq fikrlardan bilsak bo'ladi. Masalan, O'zbekiston va Qoraqalpog'iston xalq shoiri Rustam Musurmon Faynberg haqida shunday degan: "Adabiyotimizning ulkan namoyondalari Aleksandr Faynbergni yaxshi ko'rar edilar."

Xulosa: Aleksandr Faynberg O'zbekiston va rus adabiyoti o'rtasida madaniy ko'prik yaratgan ijodkorlardan biri bo'lib, uning asarlari poetik mahorati va chuqur falsafiy mazmuni bilan ajralib turadi. Uning she'riyati insoniy kechinmalar, vaqt va xotira kabi mavzularni o'zida aks ettirgan bo'lib, badiiy ifoda uslubi jihatidan ham boy va o'ziga xosdir. Faynberg asarlarida O'zbekistonning madaniyati va milliy an'analari katta o'rin egallaydi, bu esa uni mahalliy adabiy muhit uchun ham, xalqaro adabiy jamoatchilik uchun ham ahamiyatli qiladi. Shoirning ijodi o'zbek va rus adabiyoti o'rtasidagi aloqalarni mustahkamlashga xizmat qilgan bo'lib, uning Toshkent, Moskva va Sankt-Peterburgda nashr etilgan kitoblari buni yaqqol tasdiqlaydi. U ikki madaniyatni birlashtiruvchi ijodkor sifatida xalq xotirasida saqlanib qolgan.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

- 1.Faynberg Aleksandr Arkadevich hayoti va ijodi - ilmlar mega portali:
https://ilmlar.uz/faynberg-aleksandr-arkadevich-hayoti-va-ijodi/?utm_source
- 2.Aleksandr Faynberg hayoti va ijodi - uzswlu.uz:
https://www.uzswlu.uz/aleksandr-faynberg-hayoti-va-ijodi?utm_source
3. Aleksandr Faynberg - Vikipediya:
https://uz.m.wikipedia.org/wiki/Aleksandr_Faynberg?utm_source
- 4.Faynberg Gulbog'i - Talqin va tadqiqotlar:
https://talqinvatadqiqotlar.uz/index.php/tvt/article/view/119?utm_source
- 5.Ilmlar.uz (https://ilmlar.uz/faynberg-aleksandr-arkadevich-hayoti-va-ijodi/?utm_source)

